

DEKLARACIJA VIJEĆA ZA IMPLEMENTACIJU MIRA

Madridska deklaracija Vijeća za implementaciju mira

1. Mi, članovi Vijeća za implementaciju mira, susreli smo se u Madridu 15. i 16. decembra, gdje smo razmotrili napredak u implementaciji Mirovnog sporazuma u Bosni i Hercegovini. Utvrdili smo što je još uvijek potrebno uraditi kako bi mir bio samoodrživ, i dogovorili smo se o programu rada kako bi to postigli. Prihvatili smo slijedeću Deklaraciju, i popratni detaljni operativni Aneks.

2. Sa zadovoljstvom konstatujemo da je tokom prošle godine Bosna i Hercegovina napravila velike korake naprijed. Uspostavljene su osnovne institucije države, kako političke tako i ekonomske. Doneseni su zakoni od ključnog značaja, uključujući Zakon o stranim ulaganjima, Zakon o privatizaciji, kao i imovinske zakone. Sloboda kretanja je značajno poboljšana širom zemlje. Već je poodmakla sveobuhvatna reforma medija, i ona potpomaže stvaranje demokratičnijeg društva. Izbori su pokazali tendenciju ka sve većem pluralizmu i toleranciji.

3. Ovaj uspjeh ohrabruje. Trajni mir počinje da zaživljava u Bosni i Hercegovini. Još jednom potvrđujemo da je Mirovni sporazum osnova za slobodu i demokratiju u Bosni i Hercegovini, i pozivamo njen narod da nam se pridruži u njegovoj potpunoj implementaciji. I dalje smo odlučni da zajednički gradimo samoodrživi mir u Bosni i Hercegovini na osnovama Mirovnog sporazuma.

4. Ipak, još uvijek treba mnogo toga uraditi. Struktura Bosne

i Hercegovine je i dalje krhka. Ne bi opstala bez međunarodne podrške. Kako bismo stvorili samoodrživu državu Bosnu i Hercegovinu, potrebno je poduzeti korake posebno u vezi sa: među-etničkom tolerancijom i pomirenjem, razvojem efikasnih zajedničkih institucija sa ovlastima koje su jasno razgraničene u odnosu na ovlasti entiteta; i otvorenim i pluralističkim političkim životom. Rast organizovanog kriminala takođe predstavlja ozbiljnu opasnost za BiH, i u potpunosti je nekompatibilan sa integracijom BiH u Evropu.

5. Po završetku "perioda konsolidacije", slijedeće dvije godine će biti od vitalnog značaja u jačanju mirovnog procesa i izgradnji demokratskih i tržišno orijentisanih institucija, pri čemu će organi vlasti BiH preuzimati sve veću odgovornost za funkcije koje sada obavljaju ili koje koordinira međunarodna zajednica. Potvrđujemo da je i dalje potrebno međunarodno prisustvo u Bosni i Hercegovini – kako civilno tako i vojno – da bi pomogli u izgradnji mira. Izražavamo svoju zahvalnost svim pripadnicima snaga SFOR-a na njihovom radu u službi mira. Prisustvo SFOR-a je i dalje od suštinske važnosti – kako bi se održao mir, a i osiguralo bezbjedonosno okruženje neophodno za civilnu implementaciju. Vijeće takođe potvrđuje svoju odlučnost da primijeni princip uslovljavanja za pružanje međunarodne pomoći za rekonstrukciju, kako primjenjivanjem pozitivnih stimulansa tako i isključivanjem onih koji ne poštuju dogovorene mjere.

6. Svima u Bosni i Hercegovini kažemo: vaša zemlja je danas jedna od zemalja kojoj međunarodna zajednica pruža najveću pomoć. Međunarodna pomoć je dostigla svoj vrhunac. Neizbježno je da će ta pomoć u bliskoj budućnosti početi da se smanjuje. Bosna i Hercegovina mora iskoristiti vrijeme koje joj je preostalo kako bi se pripremila za život bez potpunog oslanjanja na međunarodnu pomoć, i suočila sa izazovom transformacije ekonomije u cilju stvaranja radnih mjesta i boljeg životnog standarda. Ovo znači napuštanje etatističkog

ekonomskog pristupa iz prošlosti, i poticanje privatizacije i stvaranje okruženja koje stimuliše poduzetništvo i omogućava razvoj privrede, i u kojem se poštuje vladavina prava. Ovo takođe zahtijeva veće obaveze i viši nivo saradnje i odgovorniji stav organa vlasti BiH.

7. Ponovo potvrđujemo naše opredjeljenje da oni koji su optuženi za ratne zločine moraju biti izvedeni pred lice pravde. Pozdravljamo izručivanje osumnjičenih Hagu, i apeliramo na sve vlasti u Bosni i Hercegovini i ostalim relevantnim zemljama da u potpunosti sarađuju sa Međunarodnim tribunalom za zločine počinjenene na teritoriji bivše Jugoslavije (ICTY).

8. Pozivamo Hrvatsku i Saveznu Republiku Jugoslaviju da u potpunosti provedu svoje obaveze iz Mirovnog sporazuma, kao i da u potpunosti poštuju nezavisnost i suverenitet BiH.

9. Bosna i Hercegovina mora postati moderna demokratska zemlja, u kojoj su svi građani ravnopravni pred zakonom, predodređena da bude punopravni član evropske porodice. Ona takođe mora biti zemlja u kojoj se cijene i poštuju historijske, kulturne, jezičke i vjerske tradicije, i u kojoj razlike predstavljaju izvor snage a ne podjele.

10. Tokom predstojećeg ključnog perioda nastavićemo sa podsticanjem povratka raseljenih lica i izbjeglica putem jačanja političkog, ekonomskog i bezbjednosnog okruženja u kojem je moguće provesti povratak; jaćaćemo Bosnu i Hercegovinu kako iznutra tako i izvana; i podržati snažnije veze između Bosne i Hercegovine i evropskih institucija.

11. Dogovorili smo se da nastavimo sa vršenjem pritiska u cilju povratka izbjeglica i raseljenih lica. Podsjećamo na isuviše dugo osporavano pravo izbjeglica i raseljenih lica na slobodan povratak na svoja ognjišta i povrat imovine koja im

je oduzeta u toku rata. I dalje smo vrlo zabrinuti učestalošću nasilja u nekim dijelovima Bosne i Hercegovine, koje je vezano za povratak izbjeglica i opći kriminal, te pozivamo sve one na koje se to odnosi da postupaju u skladu sa zakonom i Mirovnim sporazumom. Pozivamo na udvostručavanje napora u cilju stvaranja uslova za masovniji povratak u 1999. godini. Naročito:

- podsjećamo na neispunjenu obavezu strana prema Aneksu 7 Mirovnog sporazuma da sarađuju sa UNHCR-om i stvaraju odgovarajuće uslove za povratak;

- insistiramo da strane stvore uslove neophodne za uspostavljanje efikasnog procesa povratka;

- napominjemo da je do sada više desetina hiljada Bosanaca izrazilo želju da se odmah vrate u manjinska područja, i podržavamo Plan aktivnosti Radne grupe za rekonstrukciju i povratak (RRTF) za 1999. godinu, koji utvrđuje intenzivan program za rješavanje tri ključna pitanja, a to su prostor, bezbjednost i održivost, i uključuje specifične planove po sektorima kao što je sveobuhvatna kampanja javnog informisanja;

- preuzimamo obavezu da osiguramo odgovarajuća sredstva, podršku i resurse koji su neophodni za tu svrhu;

- pozdravljamo visok nivo koordinacije koji ovaj plan osigurava, i naročito spremnost UNMBIH-a i SFOR-a da u okviru svojih mandata maksimalno sarađuju u njenoj implementaciji;

12. Istovremeno je takođe neophodno da se putem unutrašnjeg i vanjskog jačanja zemlje stvori odgovarajuće okruženje kako bi povratak bio održiv. Obnovljen je veliki dio materijalne infrastrukture u zemlji. Saglasni smo sa usredsređivanjem na zaživljavanje principa koji podupiru samoodrživu slobodnu tržišnu ekonomiju, i koji su od suštinske važnosti za svako

slobodno i demokratsko društvo – prije svega vladavina prava i institucije za njeno provođenje.

Odlučni smo da uspostavimo unutrašnje jezgro BiH ojačano putem izgradnje vladavine prava, jačanja zajedničkih institucija, stvaranja samoodržive tržišne ekonomije i ubrzavanja demokratizacije.

12.1. Vladavina prava: smatramo da uspostavljanje vladavine prava, u koju svi građani imaju povjerenje, predstavlja preduslov za dugotrajni mir, i samoodrživu ekonomiju koja je u stanju da privuče i zadrži strane i domaće ulagače. Odredili smo da će glavni prioritet za 1999. biti izgradnja vladavine prava u Bosni i Hercegovini. Radićemo na postizanju ovog cilja putem iscrpnog programa sudske reforme, uključujući slijedeće:

1. stvaranje nezavisnog, nepristrasnog i multi-etničkog sudstva;
2. uspostavu sudskih institucija na državnom nivou u skladu sa mišljenjem Venecijanske komisije, uključujući i instituciju koja će se baviti pitanjima krivičnih prekršaja koje su počinili zvaničnici BiH u toku obavljanja svojih dužnosti;
3. jačanje krivičnog gonjenja organizovanog kriminala, nasilja koje je povezano s povratkom, korupcije i ostalih ozbiljnih krivičnih djela;
4. brže restrukturiranje policije, uključujući i uspostavu multi-etničkih, profesionalnih policijskih snaga;
5. racionalizaciju i jačanje institucija za zaštitu ljudskih prava;

6. jačanje Ustavnog suda;

7. bolje javno informisanje o pravima građana i pravnoj pomoći.

8. izgradnju i implementaciju pravičnog mehanizma za provođenje sudskih odluka.

12.2 Institucije: jačanje institucija, posebno zajedničkih, je takođe vitalna komponenta svake države koja efikasno funkcioniše. Glavne institucije sada postoje na nivou Bosne i Hercegovine, ali još uvijek ne rade efikasno. Rješavanje ovog problema će biti centralna tačka naših aktivnosti tokom predstojeće godine, i odvijati će se uporedo sa našim naporima na zaživljavanju vladavine prava. To će biti postignuto putem:

1. ukidanja "paralelnih" institucija;

2. trenutnih i odlučnih napora od strane Vijeća ministara na poboljšanju njegove strukture;

3. stvaranja profesionalnih, apolitičnih državnih službi;

4. usvajanja, što je to moguće prije, preostalih zakona neophodnih za upostavljanje i funkcioniranje postojećih i drugih potrebnih institucija.

12.3 Samoodrživa ekonomija: od suštinske je važnosti da se pod hitno otpočne rad na transformaciji privrede Bosne i Hercegovine u 1999. godini kako bi mogla opstati i prosperirati uz smanjenu stranu pomoć. Saglasni smo sa paketom

mjera u cilju:

1. provođenja makro-ekonomskih politika usmjerenih ka stabilnosti u okviru sadašnjih stand-by aranžmana sa MMF-om;
2. ubrzanja uspostavljanja tržišne ekonomije;
3. razvijanja ekonomije Bosne i Hercegovine kao jedinstvenog ekonomskog prostora zasnovanog na standardima EU;
4. uspostavljanja pravne i regulatorne infrastrukture neophodne za društvo slobodnog tržišta u nastajanju;
5. privatizacije državne industrije, banaka, kao i malih preduzeća i javnih usluga, na transparentan i apolitičan način;
6. reformisanja platnih sistema;
7. uspostavljanja tržišta kapitala i bankarskih institucija koje će funkcionirati na ispravan način;
8. borbe protiv korupcije, prevare i utaje poreza;
9. stvaranja adekvatnih i održivih uslova za razvoj malih i srednjih preduzeća i stimuliranja stranih i domaćih ulaganja u zemlji.

12.4. Demokratizacija: demokratija zaživljava u Bosni i Hercegovini, ali je treba osnažiti na svim nivoima.

Obavezujeemo se da ćemo zajednički djelovati na ostvarenju toga, da bi građani imali stvarnu kontrolu nad svojim životima, kroz odluke koje se na njih odnose, a koje su donešene na što je moguće nižem nivou. Obavezujeemo se da ćemo djelovati na stvaranju kulture otvorene debate u kojoj se poštuju različita mišljenja i tradicije, od obrazovnog sistema sve do Doma Parlamenta. Ovo namjeravamo postići na slijedeći način:

1. radom sa narodom BiH i njihovim predstavnicima na izradi novog izbornog zakona koji će unaprijediti demokratski i multi-etnički politički proces u kojem će izabrani zvaničnici biti odgovorni svojim biračima;
2. povećanjem transparentnosti u odnosima između entiteta i njihovih administrativnih jedinica, uključujući i jasno razgraničenje njihovih odgovornosti;
3. unapređenjem reforme medija, kako bi se promovirala slobodna razmjena ideja i mišljenja, uključujući i osnivanje zajedničke među-entitetske javne radio-difuzne korporacije za čitavu zemlju, u skladu sa Aneksom 9, a koja će poštivati kulturne identitete konstitutivnih naroda i Ostalih ;
4. pridavanjem velikog značaja obrazovanju na svim nivoima, kako bi se osiguralo da djeca Bosne i Hercegovine dobiju najbolju šansu za svjetliju budućnost;
5. poštivanjem odluka Ustavnog suda o mogućim promjenama Ustava entiteta radi njihovog usklađivanja sa Ustavom Bosne i Hercegovine, s ciljem zaštite prava svih konstitutivnih naroda;
6. promoviranjem građanskog društva i razvojem sektora dobrovoljnog rada u Bosni i Hercegovini.

13. Okruženje – sigurnija Bosna i Hercegovina: takođe namjeravamo ojačati “okruženje” zemlje na slijedeći način:

1. djelovanjem, u saradnji sa SFOR-om i OSCE-om, sa oružanim snagama i entitetskim i državnim vladama, na održanju vojne stabilnosti, povećanju saradnje i povjerenja između oružanih snaga entiteta, radu na jačanju zajedničkih vojnih institucija, smanjenju troškova odbrane, povećanju profesionalizma, i isključenju vojske iz neodgovarajućeg učešća u političkom procesu;
2. poduzimanjem koraka skupa sa Predsjedništvom i entitetima usmjerenih ka uspostavljanju zajedničke bezbjedonosne politike i državnom dimenzioniranju odbrane. Kao dio ovog procesa, potrebno je ojačati Stalni komitet za vojna pitanja (SCMM) u skladu s Ustavom.
3. djelovanjem, uz punu saradnju sa OSCE -om, na članu II mjera za izgradnju povjerenja, i tijesnom saradnjom sa odgovarajućim institucijama i organizacijama za sigurnost;
4. uspostavljanjem na državnom nivou Granične službe Bosne i Hercegovine uz odgovarajući zakonski temelj za kontrolu granica zemlje, kako je predviđeno Mirovnim sporazumom. Ove snage bi takođe, u dogledno vrijeme, mogle obavljati i druge zadatke, kao što su: borba protiv droge, diplomatska zaštita i zaštita državnih objekata i poslovi istrage u svojstvu partnera Europol i Interpol;
5. vršenjem pritiska u cilju postizanja bržeg napretka u uspostavi normalnih i legitimnih odnosa, bez preduslova,

sa susjedima Bosne i Hercegovine, uz jasno određene granice i puno poštivanje teritorijalnog suvereniteta Bosne i Hercegovine;

6. radeći sa stranama na jačanju napretka postignutog u mjerama za izgradnju povjerenja i sigurnosti i kontroli naoružanja, te, što je prije moguće, na zaključivanju još jednog sporazuma o jačanju regionalne bezbjednosti i smanjenju vojnih resursa u skladu sa Aneksom 1-B Mirovnog sporazuma.

14. Pored jačanja Bosne i Hercegovine iznutra i iz vana, složili smo se da ćemo raditi na jačanju veza između Bosne i Hercegovine i Evrope. Svi dijelimo stremljenja građana Bosne i Hercegovine ka čvršćoj integraciji zemlje u evropsku porodicu nacija i institucija. Evropa je budućnost Bosne i Hercegovine. Pozdravljamo namjeru Evropske Unije da dalje razvija odnose sa Bosnom i Hercegovinom u političkoj i ekonomskoj sferi, što će doprinijeti stabilnosti zemlje i saradnji strana u BiH. Takođe ćemo promovirati bliže veze sa Evropom radeći na tome da Bosna i Hercegovina na vrijeme dostigne standarde koji su potrebni za članstvo u Vijeću Evrope kako bi bila u mogućnosti da im se pridruži što je prije moguće, kao i podržavajući napore Konsultativne radne grupe (Task Force) EU/BiH na razvoju upravnih i zakonodavnih institucija BiH.

15. Uloga Visokog predstavnika: ponovo potvrđujemo našu snažnu podršku Visokom predstavniku i njegovoj ulozi, prema Mirovnom sporazumu, kao konačnom autoritetu za tumačenje civilnih aspekata Sporazuma, a naročito kao koordinatora aktivnosti civilnih organizacija i agencija u Bosni i Hercegovini. Podržavamo proširenje opsega konsultacija i koordinacije Visokog predstavnika, putem Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira (PIC), sa drugim koordinacionim tijelima,

u svojstvu višeg predstavnika međunarodne zajednice u BiH. U potpunosti podržavamo široke i znatne ovlasti koje su Visokom predstavniku date na Bonskoj konferenciji Vijeća za implementaciju mira. U zadnjih dvanaest mjeseci, bez upotrebe tih ovlasti bio bi postignut manji napredak. Uviđamo potrebu za konsolidacijom mogućnosti Visokog predstavnika da načini brze pomake posebno u oblasti privrede, kao i njegove mogućnosti da u potpunosti provede svoje odluke. Kako bismo omogućili Visokom predstavniku da provede dogovorene mjere, potvrđujemo potrebu osiguranja pravovremenog i odgovarajućeg finansiranja njegovog Ureda.

16. Pozdravljamo to što su strane potvrdile svoju obavezu da u potpunosti provedu program definiran u ovoj Deklaraciji i Aneksu.